

Łódź, dnia 18 kwietnia 2023 roku

Prof. zw. dr hab. inż. Jerzy Lewandowski

Emerytowany pracownik Wydziału Zarządzania Politechniki Warszawskiej

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr Łukasza Jędrzejczyka pt.: „Analiza franczyzy jako innowacyjnej i nowoczesnej metody prowadzenia biznesu” napisanej pod kierunkiem promotora dr hab. Mirosława Bojańczyka, profesora Akademii Finansów i Biznesu Vistula

1. Formalna podstawa opracowania recenzji

Formalną podstawę opracowania recenzji stanowi uchwała nr 3/20.03/2023/RDN/EiF Rady Naukowej Dyscypliny Ekonomia i Finanse z dnia 20 lutego 2023 roku

2. Ogólna charakterystyka zawartości rozprawy

Recenzowana rozprawa składa się ze spisu treści, wstępu, pięciu rozdziałów i zakończenia. Do rozprawy dołączono bibliografię zawierającą 102 pozycje, w tym 25 obcojęzycznych i 77 polskich, 5 aktów prawnych, 35 źródeł internetowych, spis 24 wykresów i 15 tabel oraz 1 załącznik – kwestionariusz wywiadu. Całość rozprawy liczy 166 stron, z czego 149 stron zawiera treści merytoryczne.

3. Zakres tematyczny, problem badawczy i charakterystyka rozprawy

We wstępie Autor przedstawia cel główny pracy, którym jest „ocena rentowności prowadzenia franchisingu jako formy finansowej, ocena ryzyka prowadzenia działalności w formie franczyzy oraz ocena czynników wpływających na efektywność franchisingu”. Określa też główny problem badawczy i uszczegółowiające go pytania badawcze oraz tezę pracy. Podaje również metody badawcze jakie stosuje w dysertacji.

Rozdział pierwszy zawiera interesujący rys historyczny dotyczący powstania i rozwoju tej formy działalności gospodarczej, jak również definicje franczyzy stosowane przez różnych autorów opracowań dotyczących tematu. Doktorant wskazuje tu też na szereg korzyści jakie niesie ta forma działalności, szczególnie dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zarówno jeśli chodzi o ograniczenie ryzyka prowadzenia biznesu jak i między innymi kwestie finansowe dotyczące rozpoczęcia działalności. Następnie na podstawie szeroko prowadzonych badań literaturowych prezentuje osiem rodzajów franczyzy, omawiając w każdym przypadku cechy charakterystyczne tych form działalności, ich przydatność w określonych branżach gospodarki, omawia też ich zalety i wady. Podaje również źródła finansowania na jakie mogą liczyć franczyzobiorcy. Każdy podrozdział kończy wnikliwym podsumowaniem.

W następnym rozdziale Autor przedstawia historię i rozwój franczyzy na świecie od wieków średnich aż do współczesności. Szeroko prezentuje obecny stan franczyzy na świecie, i analizuje jej stan i rozwój na wielu kontynentach i w wielu krajach w ostatniej dekadzie. W dalszej części przechodzi do omówienia tej formy działalności w Polsce. Prezentuje tu bardzo dokładnie zarówno historię jak i rozwój sieci franczyzowych, obecność poszczególnych marek na polskim rynku i dynamiczny rozwój liczby placówek. Stan franczyzy w Polsce omawia bardzo szeroko i pod wieloma aspektami, dokonuje też porównań ze stanem tej formy działalności w innych państwach europejskich, wykazując jej prężny rozwój w naszym kraju jak i działania rodzimych franczyzodawców na rynkach zagranicznych. Cały rozdział jest bogato ilustrowany wykresami i tabelami własnego autorstwa Doktoranta i opatrzonymi jego komentarzem naukowym.

W rozdziale trzecim Autor przedstawia wszystkie elementy franczyzy świadczące o jej innowacyjności, a wprowadzane w miarę działań rynkowych. Bardzo dokładnie

omawia też wszelkie aspekty prawne związane z umowami między stronami działającymi na zasadach franczyzy jak również obowiązki i korzyści wynikające z umów zarówno dla francyzodawców jak i francyzobiorców. Poza niewątpliwymi zaletami tej formy działalności nie są one pozbawione wad, które dotyczą obu stron, a które Auror bardzo dokładnie omawia w tym rozdziale. W dalszej części przedstawia szczegółowo rentowność i efektywność podmiotów gospodarczych oraz metody ich pomiaru. Zabrakło mi tu jednak podsumowania. Zastanawiam się też, czy nie należałoby trochę inaczej sformułować tytuł rozdziału z uwagi na jego znacznie szerszą zawartość, dotyczącą nie tylko innowacyjności franczyzy.

Całą część teoretyczną dysertacji przedstawioną w omówionych powyżej rozdziałach oceniam wysoko z merytorycznego punktu widzenia.. Autor wykazuje się tu bardzo dobrą znajomością tematu i orientacją w dostępnej literaturze, badania literaturowe opatruję własnymi komentarzami i bogato ilustruje wykresami oraz tabelami, które są jego własnymi opracowaniami, a badania literaturowe ułożone są w logiczną całość.

Ostatnie dwa rozdziały stanowią część badawczą rozprawy, która zawsze stanowi bardzo istotny jej element. Pierwszy z nich został poświęcony przedstawieniu metod stosowanych do przeprowadzenia badań, przy czym Autor najpierw charakteryzuje badane przedsiębiorstwo - firmę Kramp oraz sieć Grene działającą na zasadzie francyzowej i i sprzedającą produkty oferowane przez Kramp w sieci francyzowej, posiadającą zarówno sklepy własne jak i te, które działają na zasadach franczyzy. Doktorant przypomina też prezentowane we wstępie cele, problemy i pytania badawcze. Takie powtórzenie wydaje mi się zbędne, mimo tego, że przedstawienie ich w tej części opracowania Autor poprzedza krótkim komentarzem dotyczącym teorii ogólnie pojętego procesu badawczego. Następnie przechodzi do omówienia zastosowanego procesu badawczego i przytacza argumenty, które świadczą o wyborze konkretnych metod, którymi w przypadku dysertacji są: analiza dokumentów źródłowych, wywiad narracyjny strukturyzowany i elementy analizy wskaźnikowej. Wszystko to przeprowadzane jest w ramach studium przypadku. Przedstawia też kolejne etapy badań jakie przeprowadza w firmie Grene. Wybór takich, a nie innych metod zastosowanych w badaniach podyktowany jest zdaniem Autora specyfiką firmy działającej na zasadzie franczyzy.

Ostatni rozdział pracy poświęcony jest przedstawieniu wyników badań przeprowadzonych przez Doktoranta, ich analizie i interpretacji. Badaniami dotyczącymi rentowności działania Doktorant objął trzy placówki, a w celu uszczegółowienia badań skupił się na działalności jednej z nich. Wyniki przedstawił w bardzo przejrzysty sposób w formie wykresów i tabel, za każdym razem opatrując je komentarzem naukowym. Następnym etapem badań była ocena ryzyka prowadzenia działalności na zasadach franczyzy, które Autor ocenił na podstawie wywiadu strukturyzowanego i analizy kosztów franczyzy w kolejnych latach działania badanej placówki. Następnie poddał badaniom efektywność franchisingu opierając się na wywiadzie i stosując wskaźnik rentowności sprzedaży, a także analizował innowacyjność tej formy działalności. Wyniki badań zostały w każdym przypadku odpowiednio skomentowane, a końcowym ich podsumowaniem stała się analiza SWOT franchisingu firmy Grene.

Przedostatni podrozdział dysertacji Doktorant zatytułował: Wnioski. Nazwałbym ten element pracy raczej podsumowaniem, ponieważ zabrakło mi tu jasno sprecyzowanych wniosków.

Autor podaje rekomendacje do dalszego usprawniania działalności badanej sieci francyzowej.

W zakończeniu podkreślił, że zagadnienie dotyczące pełnej analizy efektywności tej formy prowadzenia biznesu wymaga pogłębionych badań.

Rozdziały prezentujące badania własne Doktoranta oceniam pozytywnie, każdy element badań został opatrzony odpowiednim komentarzem naukowym a wyniki zilustrowane wykresami i tabelami. Część teoretyczna stanowiąca badania literaturowe wykazała dobrą orientację Autora dysertacji w publikacjach dotyczących tematu.

4. Wyszczególnienie głównych osiągnięć naukowo – badawczych Doktoranta

W moim przekonaniu podstawę do wystawienia pozytywnej oceny recenzowanej dysertacji stanowią następujące osiągnięcia Doktoranta:

- umiejętność dostrzeżenia i zdefiniowania problemu badawczego,
- bardzo dobra orientacja w literaturze przedmiotu i umiejętność selekcji i interpretacji zebranych tą drogą informacji,
- umiejętne wyznaczenie i umotywowanie postawionych celów i hipotez badawczych,
- dobór adekwatnych do sytuacji, poprawnych i zgodnych z regułami warsztatu naukowego metod badawczych,
- umiejętność opracowywania, interpretacji i opatrywania właściwym komentarzem wyników badań,

4. Wniosek końcowy

W związku z moim przekonaniem, że recenzowana dysertacja spełnia wymogi ustawowe stawiane rozprawom doktorskim i wykazuje wiedzę teoretyczną Doktoranta dotyczącą badanego obszaru, a także Jego umiejętność doboru metod i prowadzenia pracy naukowej wnoszę o dopuszczenie recenzowanej rozprawy do publicznej obrony, a po jej pozytywnym przeprowadzeniu, o nadanie mgr Łukaszowi Jędrzejczykowi stopnia doktora w dyscyplinie naukowej Ekonomia i Finanse.